

İlaçtaki sabit kur firmaların zararını artırıyor

SERGÜL KESKİN, DÜNYA

Çarşamba, 23 Nisan 2014

İlaç endüstrisinin sabit kur düzenlemesinde güncelleme taleplerinin karşılık bulmaması, firmaların zararını artırıyor. Kurda en son güncelleme Nisan 2009'da yapıldı ve sabitlemede o tarihteki euro kuru olan 1.9595 TL baz alındı

İSTANBUL - Türkiye'de ilaç fiyatlarının belirlenmesinde uygulanan sabit kurun 2009'dan beri güncellenmemesinin firmalara maliyeti 12.5 milyar liraya ulaştı. İlaç Endüstrisi İşverenleri Sendikası (İEİS) Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, bu fiyat seviyesinin ihracatı da olumsuz etkilediğini belirterek, sabitlenen döviz kuru ve mevcut referans sisteminin revize edilmesini talep etti.

İlaç endüstrisinin sabit kur düzenlemesinde güncelleme taleplerinin karşılık bulmaması, firmaların zararını artırıyor. Kurda en son güncelleme Nisan 2009'da gerçekleştirildi ve sabitleme o tarihteki euro kuru olan 1.9595 TL'den yapıldı. Endüstrinin taleplerine rağmen kur bugüne kadar güncellenmedi. Kur farkı sebebiyle endüstri tarafından Nisan 2009-Kasım 2013 arasında kamuya aktarılan miktar 10.7 milyar TL'yi buldu. Günümüze kadar ise miktarın 12.5 milyar TL'ye ulaştığı hesaplanıyor. İEİS Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, bu kur seviyesinin endüstri için artık kaldırılamayacak bir yük oluşturduğunu farklı platformlarda kamu otoritesine aktarıldığını söyledi. Tokgöz, iç pazardaki fiyat seviyesinin ihracat fiyatlarını da olumsuz etkilediğini söyledi. Tokgöz, dış pazardan ilaç alanların Türkiye'nin iç pazarındaki satış fiyatını gözettiklerini belirterek, "İlaç firmalarının üretim ve Ar-Ge yatırımı yaparak yeni ürünler ortaya koyması, küresel rekabette geri kalmaması ve dış ticaret dengesine olumlu katkı sağlaması için öncelikle hak ettiği kârlılığı elde etmesini sağlayacak fiyatlandırma ve geri ödeme politikalarının uygulanması gerekiyor" dedi. AB başta olmak üzere 150 ülkeye ihraç yapan endüstride ihracatın ithalatı karşılama oranının çok düşük olduğuna işaret eden Tokgöz, "2012'de yüzde 16.1 artış yakalayan eczacılık ürünleri ihracatı 2013'te yüzde 13.6 büyümeyle 818 milyon dolara ulaştı. Böylece ihracatın ithalatı karşılama oranı 2 yılda yüzde 12.2'den yüzde 18.2'ye yükseldi. Dış ticaretteki bu gelişme umut vericidir ve Türkiye ilaç endüstrisinin küresel bir oyuncu olma yönündeki kararlılığını göstermektedir" diye konuştu.

'Şirketler yatırımları erteleyip veya işçi çıkarıp dengeliyor'

Artan ilaç hizmetinin kamu maliyesi üzerindeki baskısının ilaç fiyatlarının sürekli düşürülmesiyle dengelenmeye çalışıldığını vurgulayan İEİS Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, "Düşen fiyatlar ve artan iskontolara ek olarak kur farkının giderek büyüdüğü bu süreci ilaç firmaları yatırımlarını erteleyerek/iptal ederek veya çalışan sayılarını azaltıp küçülerek yönetmeye çalışıyor. Ancak geline nokta sürdürülebilir olmaktan uzak. Sürdürülebilir bir

fiyatlandırma için ilaç bütçesi sunulan hizmet ile uyumlu olarak belirlenmeli, sabitlenen döviz kuru ve mevcut referans sistemi revize edilmelidir” dedi. Tokgöz, dönemsel euro değeri'nin mevzuatta belirtilen koşullar gerçekleştiği halde güncellenmemesi ve bu konudaki taleplerinin reddedilmesi üzerine açtıkları davaların sonucunu beklediklerini sözlerine ekledi.

İlaç fiyatlaması nasıl yapılıyor?

Turgut Tokgöz'ün verdiği bilgiye göre, Türkiye'de ilaçlar Sağlık Bakanlığı'nca niteliklerine göre 3 grupta fiyatlandırılıyor. Bunlar, 'eşdeğeri olmayan referans ilaçlar', 'eşdeğer ilaçlar' ve '20 yıllık ilaçlar'. Avrupa Birliği'ndeki 5 referans ülke (Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz ve Yunanistan) arasından en ucuz fiyat Türkiye için kaynak fiyat oluyor. Buna göre, eşdeğeri olmayan referans ürünler ile 10 TL'nin altındaki 20 yıllık ilaçlar kaynak fiyatın yüzde 100'ü oranında fiyat alabilirken, eşdeğer ilaçlar yüzde 60 fiyat alıyor. Daha sonra, söz konusu euro fiyatı, 1.9595 TL düzeyindeki kur üzerinden TL'ye çevriliyor ve SGK iskontoları ilave ediliyor. Pazardaki ilaçlara fiyat ve niteliklerine göre farklı uygulanmakla birlikte, iki ana iskonto oranı bulunuyor. Bunlar, eşdeğeri olmayan referans ilaçlar için uygulanan yüzde 41'lik iskonto ile eşdeğer ilaçlara uygulanan yüzde 28'lik iskonto. Tüm bu sürçelerin sonucunda kaynak fiyatı 10 euro olan bir referans ilaç kur farkı ve iskonto sonrası Türkiye'de 3.81 euroya, eşdeğer ilaç ise 2.79 euroya satılır hale geliyor.

Türkiye'deki ilaç fiyatı yurtdışında baz alınıyor

Sabit kur uygulamasının yurtdışı ilaç fiyatına iki şekilde etkisi bulunduğu işaret eden Abdi İbrahim ilaç firması yetkilileri şu bilgileri verdi: “Birinci etki Türkiye'yi referans kabul eden ülkelerde ortaya çıkıyor. Sabit kur sebebiyle düşük olan Türkiye'deki fiyatınız, ilgili ülkede de bu fiyatı baz alan düşük bir fiyatın oluşmasına sebep oluyor. Bu ülkelere Rusya, Cezayir, Ürdün, Moldova örnek verilebilir. İkinci etki de, referans fiyat uygulaması veya uygulamasın, ürünün üretildiği ülkedeki fiyatı dikkate alan ülkelerde ortaya çıkıyor. Türkiye fiyatı, referans sistemi olmayan ülkelerde de köken ülke fiyatı olarak alınarak, ilgili ülkedeki fiyata baz oluşturulabiliyor. Dolayısıyla ilaç ihraç ederken, Türkiye fiyatının üzerinde bir fiyat alamıyoruz. Ancak bu her ülke için geçerli değil.”